

שנה
שמעית

קובץ

האור לחיים

מאמרים ושיחות

מרב ראש הישיבה

הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת דברים תשפ"ה

אמרי-העוֹלָם

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
21:04	20:10	* 19:20	ת"א
21:01	20:08	19:18	חיפה
21:04	20:11	19:21	ב"ש
21:01	20:09	19:19	
* לנדרגים 40 דק': 19:00			

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',
יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com
02-5380014 02-5000455 או בטלפון:
052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת דברים תשפ"ה

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אחריו" - חומש דברים

1 מרדות בלב האדם

פרשה למעשה:

5 לדעת להוכיח

10 כבוד הזולת

ט' באב:

16 בין אדם לחבירו

23 עדיין זוכרים את בית המקדש

מרדות בלב האדם

אלה הדברים אשר דבר משה אל כל
 ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה
 מול סוף בין פארן ובין תפל ולבן
 ונחצרת ודי זהב (דברים א, א).

זה עדיף ממאה מלקויות, משום
 שהחלטה והתעוררות באה ממנו,
 מליבו, ולא מאחרים.

כאשר אדם מקבל הערה מאחרים,

כמעט באופן
 אוטומטי הוא מוצא
 מיד ק"נ טעמים
 להצדיק את עצמו
 ולטהר את השרץ.
 הוא אינו יכול לסבול
 כשמעירים לו. גם
 אם לא יאמר זאת
 בקול רם - בליבו
 פנימה הוא אומר
 לעצמו: מה הבן
 אדם הזה רוצה
 ממני!?

אישה מעירה לבעלה. הרבה פעמים
 התגובה שמגיעה מהבעל היא תגובה
 כועסת ותקיפה: "בבקשה, עשי לי
 טובה ותפסיקי להעיר לי! מזמן עזבתי
 את המשגיח שהיה לי בשיבה, ואת
 אינך אמורה להחליפו"...

"מתוך צרה

המציאם

פדות

ורוזה"

ה"אור החיים"
 הקדוש מבאר,
 שבמילה "הירדן"
 רמזה התורה
 "שיהיה מרדות
 בליבו תמיד,
 כאומרם ז"ל (ברכות ז
 ע"א) 'טובה מרדות
 אחת בליבו של אדם
 ממאה מלקויות'.

מוטל על אדם
 להתבונן במעשיו ולהוכיח את עצמו,
 וזאת על ידי שילמד בספרי המוסר,
 ויראה עד כמה רחוק הוא ממה שכתוב
 שם.

על האדם לרדות את יצרו הרע ולא
 לאפשר לו להרים ראש. כאשר אדם
 מחליט בהחלטה נחושה לעשות זאת,

שאני אוכל...! עליו לרדות ביצרו הרע ולא להיכנע לו!

טובה מרדות אחת בליבו של אדם ממאה מלקויות. לעיתים ההתעוררות באה לאדם בזמנים שייסורים באים עליו, ייסורי גוף או הפסד ממון, וחובה עליו לדעת, שכל מה שהקב"ה עושה עימו הוא רק לטובה, ולקבל את הייסורים (שלא יבואו) - בשמחה.

פעם מסרתי שיעור באשדוד. אחרי עלה לדבר הדרשן המופלג, רבי אלימלך בידרמן שליט"א, ונשארתי לשמוע את דבריו הנפלאים. בין השאר סיפר סיפור שקרה בארצות הברית:

שני יהודים, יראי שמים, גרו בסמיכות זה לזה. באחד הלילות נשבה רוח סערה עזה, שעקרה עץ מגינתו של הראשון, והעץ נפל בקול רעש גדול

אך זוהי תגובה שאינה ראויה! אדרבה, התגובה צריכה להיות בדיוק הפוכה: "עלי לשלם לך משכורת על כך שיש לי משגיח בבית. והרי כדי שנאכל מאכלים כשרים אנו משלמים כסף על משגיח כשרות, ומדוע לא אשלם ל'משגיח כשרות רוחני' המשגיח על מעשי ומידותי?!"...

אבל כדי להגיע לכך צריך האדם לעבוד קשה כדי לתקן את מידותיו, ולכן יש עדיפות גדולה לכך שהוא זה שירדה בעצמו, ובכך התוכחה תתקבל הרבה יותר טוב.

את היסוד הזה - אומר ה"אור החיים" הקדוש - מרמזת התורה במילה "הירדן" - על האדם לרדות את עצמו!

לא להישאר באותו מקום, לא לפטור את עצמו ולומר: 'זה מה שאני... כך אני מתלבש, כאן אני מסתובב, וזה מה

להצלחת

בועז בן אהובה

העץ, היא זו שהשיבה ללב את הקצב הרצוי. דווקא הייסורים הם שהובילו לישועה!

אנשים מפרשים בטעות את המילים: "גם זו לטובה" במובן של טרזניה: קרה לנו איזשהו דבר רע, נו מילא, גם זו לטובה, ויהיה טוב... אולם, אומר ה"חפץ חיים", שהפירוש הנכון הוא, שאדם צריך להבין שמה שיש לו או קרה לו, הוא הדבר הטוב ביותר שיכול להיות עבורו!

מצאנו בחז"ל סיפורים רבים המצביעים על אותה נקודה, שדווקא "מתוך צרה המציאם פדות ורווחה".

חז"ל (ויקרא רבה ה, ד) מספרים על אבא יודן, שהיה רגיל לתת לצדקה בעין יפה. לימים ירד מנכסיו והצטער ששוב לא יכול היה לתת כבראשונה.

בעצת אשתו הצדקת, הם מכרו את חצי השדה האחרונה שנותרה ברשותם, ונתנו את הכסף לגבאי הצדקה שבאו להתרימם.

על גג ביתו של השני. חור ענק נפער בגג שהתמוטט לתוך החדר וזרע בו הרס רב. למרבה הנס איש לא ישן באותו חדר, כך שלא נגרם אסון בגוף, אלא רק בממון.

שניהם קפצו בבהלה ממטותיהם, כשליבם דופק בעוז. השכן הפוגע מיהר להרגיע את שכנו לבל ידאג מהפסד הממון, שכן באמצעות חברת הביטוח שלו הוא יפצה אותו עד הגרוש האחרון. מכל מקום הוא הרגיש מאוד שלא בנוח מעצם העובדה שהסב בעקיפין נזק כה גדול לשכנו.

אותו אדם בעל העץ, היה חולה לב. קצב פעימות ליבו לא היה סדיר. הוא עמד לפני ניתוח השתלת קוצב. כעבור כמה ימים מנפילת העץ הוא עבר סדרה של בדיקות לפני הניתוח והרופאים עמדו משתוממים למראה התוצאות, קצב הלב הפך סדיר לחלוטין!

לאחר ברור קצר התברר, כי הבהלה הנוראית שעבר הלב בשעת קריסת

"אפילו בעל הנס אינו מכיר בניסו".

המשנה במסכת ברכות (ט, ה) אומרת:
 "בְּכָל מְאֻדָּה - בכל מידה ומידה שהוא
 מודד לך הוי מודה לו".

אדם צריך לדעת שכל מה שהקב"ה
 עושה איתו הוא חסד, להודות לו על
 הכל ולומר: "ברוך ה' יום יום".

אף אם מתרגשת ובאה עליו צרה - אין
 הוא יודע את הסודות המסתתרים
 מאחוריה, ויקבלה באהבה.

חז"ל (יומא כג ע"א) מפליגים במעלתם
 של אלו השמחים בייסורים, ובפרט
 ייסורים כאלו שבן אדם מקבל על
 עצמו, כשהוא מחליט להינזר מכל
 מיני תאוות ובילויים, כנגד כל הסביבה
 שסביבו, והוא, בתעצומות נפש
 מתגבר על יצרו, לכבוד השם יתברך.

מספר המדרש: "לאחר ימים הלך
 לחרוש בחצי שדהו, וכשהוא חורש -
 נפתחה הארץ לפניו, ונפלה פרתו שם,
 ונשברה רגלה. ירד להעלותה והאיר
 הקדוש ברוך הוא עינו, ומצא שם
 אוצר. אמר: לטובתי נשברה רגל
 פרת".

עוד מצאנו בחז"ל (נדה לא ע"א): "מאי
 דכתיב (ישעיהו יב, א) 'אוֹדֶה ה' בִּי אֲנִפֶּתֶת
 בִּי יֵשֶׁב אֶפְדָּה וּתְנַחֲמֵנִי', הכתוב מדבר,
 בשני בני אדם שיצאו לסחורה. ישב לו
 קוץ לאחד מהן - התחיל מחרף ומגדף.
 לימים שמע שטבעה ספינתו של
 חברו בים, התחיל מודה ומשבח.

לכך נאמר: 'יֵשֶׁב אֶפְדָּה וּתְנַחֲמֵנִי'.
 מכאן מסיקה הגמרא שפעמים רבות

לדעת להוכיח

נא הַמְדִּירִים" (במדבר כ, י) - הוא לא הוכיח את כולם, אלא דבריו היו מכוונים לחלק מהם. רק כאן היו מכוונים דברי תוכחתו "אל כל ישראל". הוא פונה אל "אֲשֶׁר יִשְׁנֻ פֹה עִמָּנוּ... וְאֵת אֲשֶׁר אֵינָנוּ פֹה עִמָּנוּ הַיּוֹם" (לקמן כט, יד) - אפילו נשמות שעתידות להיות, הגיעו לשמוע את תוכחתו.

אמירת תוכחה היא אחד הדברים הקשים, ולא בכדי לא הוכיח משה רבינו את ישראל כל ארבעים שנה שהיו במדבר.

לפעמים אנו נחרדים לראות אנשים עושים מעשים מסויימים, אבל לפני שמוכיחים אותם קשות, מומלץ לדבר איתם ולנסות להבין

אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן בְּמִדְבַּר בְּעֶרְבָה מִזֶּה סוּף בֵּין פָּאָרָן וּבֵין תַּפֵּל וְלִבְנוֹ וַחֲצֹרֹת וְדִי זָהָב (דברים א, א).

ה"אור החיים" הקדוש מדקדק בפסוק זה, שבמשך ארבעים שנה שהיה משה רבינו רועה את ישראל במדבר, לא הוכיחם בצורה קשה, אלא רק בשלושים ושישה הימים האחרונים שלפני פטירתו, כמניין תיבות 'אלה' [שהרי ב-א' לחודש שבט התחיל לדבר אליהם, דכתיב: "בְּעֲשִׂתִּי עֲשֹׂר חֹדֶשׁ בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ" (דברים א, ג) והוא נפטר בז' באדר (קידושין לח ע"א)].

בשאר המקומות שבהם מצינו שמשה הוכיח את ישראל [כגון "שְׁמַעוּ

הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל!"

מה הביאם למעשים כאלו. לפעמים התוצאות מפתיעות ובלתי צפויות לחלוטין.

בגמרא (ברכות י"ע"א) מובא מעשה על "הנהו בריוני" - בריונים רשעים, שהיו בשכונתו של רבי מאיר, והיו מצערים אותו מאוד, עד שהתפלל עליהם רבי מאיר שימותו.

אמרה לו ברוריה אישתו: הרי נאמר בתהלים (קד, לה) "יִתְּמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ", "חטאים" נאמר ולא "חוטאים"? וכן נכתב בסוף הפסוק: "וְרָשָׁעִים עוֹד אֵינָם". עלינו להתפלל עליהם שיחזרו בתשובה, וממילא יהיה מצב של "ורשעים עוד אינם".

ישנם הטוענים: 'ברור לי שפלוגי לא ישמע לדברי, אז למה להוסיף למסכן עבירה נוספת שאינו שומע תוכחות? עדיף להימנע מראש מתוכחתו!' כלומר "ולא תשא עליו חטא" (ויקרא יט, יז), לדבריהם פירושו: לא לשים על החוטא משא של עוד חטא.

אבל האמת היא שכל אחד ואחד יכול לסתום את הפרצה הנוראה שנפרצה בעם ישראל - והכל יכול להיות מתוך אהבה וידידות! "אלה

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי שלישי
שיעור מוסר

ימי חמישי
ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

גדול במיוחד, נהג באופן קבוע לנסוע עם האופנוע שלו בשבת קודש ברחובות בהם מתגוררים יהודים חרדים, ולהתגרות בהם.

שבת אחת צעדתי ברחוב, לבוש עם הטלית, ולפתע אני רואה אותו עוצר לידי עם האופנוע ומסתכל עלי.

הסתכלתי עליו ואמרתי: "שבת שלום".

"למה אתה לא צועק לעברי שאבעס?" שאל.

"מהיכן עלי לדעת שאתה יודע שהיום הוא יום שבת?" השבתי.

"יש לך מזל", אמר. "צפיתי שמישהו יצעק לעברי 'שאבעס', ואז אתפוס אותך, ואשרוף את זקנו עם הסיגריה שבידי. אם היית צועק - הייתי שורף את זקנך!"

ונראה, שבבקשה זו של ברוריה טמון דבר נוסף. היא טענה לרבי מאיר: עלינו לדון אותם לכף זכות, היכן הם נולדו? באיזה בית ספר למדו? אלו ערכים הנחילו להם הוריהם בבית? ופעמים רבות גם מקום העבודה משפיע.

כאשר יהודי דן את חברו לכף זכות - הריהו עולה בדרגה, ולא זו בלבד אלא המסר עובר ונכנס לליבו של הרשע, וזה גורם לו להיטיב את דרכיו ולשוב בתשובה, בבחינת "וְעוֹד מְעַט וְאִין רָשָׁע, וְהִתְבּוֹנְנָת עַל מְקוֹמוֹ - וְאִינְנוּ" (שם לז, ז).

לפני כחמישים שנה גרו באזור הישיבה קבוצה של צעירים מחללי שבת בפרהסיה. אחד מהם, רשע

לעילוי נשמת
עופר בן ציונה ז"ל

"יש שיעור בבית הכנסת "מוסאיוף" בשעה ארבע. תבוא! אני מבטיח לך שתהנה".

"בגלל שלא צעקת עלי 'שאבעס' - אני מבטיח לך שאבוא".

התחלתי את השיעור בשעה ארבע. בליבי פנימה לא האמנתי שהוא יבוא. בשעה ארבע וחצי הוא הופיע... כולם הכירו אותו והשתוממו לראותו מגיע... קראתי לעברו: "בוא, שב לידי". רציתי שלא יברח באמצע...

בסוף השיעור הוא ניגש אלי ושאל: "רבי! איפה יש אפשרות לשמוע

ברוך שעשה לי נס במקום הזה... הוא היה מסוגל לעשות זאת בלי שום בעיה. הוא נראה מפחיד, ממש הר אדם.

"מה אתה חושב לך?" אמרתי לו, "שאתה מתענג עם האופנוע שלך? תאמין לי אם אתה רוצה להתענג באמת, כדאי לך לשמוע לעצתי".

"כל אחד והתענוג שלו", קטע את דבריי. "אתה שומע?"

"ומניין לך שמה שאני מציע לך אינו תענוג גם בשבילך?" שאלתי אותו.

"בסדר", השיב. "מה אתה מציע לי?"

מבצע מיוחד

המבצע מוגבל. כל הקודם זוכה

כל הסט (11 חלקים)
רק ב-250 ש"ח בלבד!

לפרטים: 050-4106056

בין השעות 14:00-18:00

אפשרות למשלוח ברחבי הארץ

עוד קצת?"

"כל יום יש לנו שיעור ברחוב הבעל שם טוב ארבע-עשרה, בבית הכנסת 'מדרש אליהו', אתה מוזמן להשתתף. יש - לבית הכנסת שתי כניסות", הסברתי לו, "אחת מרחוב הבעל שם טוב ואחת מרחוב שמעון רוקח".

"שמעון רוקח?" התפלל. "אני גר שם ולא ידעתי שיש שם בית כנסת". "לא נורא", אמרתי לו. "אם לא שמעת עד עכשיו - תשמע עכשיו. תבוא ותנסה. לכל היותר, אם לא ימצא חן בעיניך - תוכל ללכת. אינך מתחייב לכלום".

והוא בא! אנשים לא האמינו למראה עיניהם. אחרי שלושה שיעורים כבר לא היה לו אופנוע.

והאדם הזה היה לו קול - משהו מיוחד. היה יודע לסלסל בקולו

בצורה מקצועית, מיוחדת במינה.

מה אומר ומה אדבר? היהודי הזה התהפך לגמרי וחזר בתשובה!

כעבור כמה שנים זכה להיות חזן בבית הכנסת של אחד מגדולי ישראל.

אשתו הייתה גם היא חילונית, ופעם אחת, באמצע מסירת שיעור, היא נכנסה וקראה לעברי, לפני כל הקהל: "ה' יברך אותך! עכשיו יש לי שבת, יש לי חיים, קודם לא היו לי חיים..."

גם היא חזרה בתשובה, והם זכו לבנים יראי שמים בתכלית.

גם כשאין ישראל עושים רצונו של מקום - הם קרויים בנים. צריך להוקיר ולכבד כל אחד באשר הוא, ולדון אותו לכף זכות. בדרך הזאת ניתן לקרב יהודים רבים לדרך התורה והמצוות.

כבוד הזולת

כמאמר הכתוב (דברים ד, ו): "וְאָמְרוּ רַק עִם חָכָם וְנִבּוֹן הַגּוֹי הַגָּדוֹל הַזֶּה". לכן נדרשת זהירות רבה שלא לפגוע באף יהודי, שכן כל יהודי הוא יקר ערך ובר מעלה, על אחת כמה וכמה שלא לפגוע בכללות עם ישראל.

דבר זה נרמז במילה הראשונה של הספר - "אלה הדברים". "אלה" ראשי תבות: אבק לשון הרע, ללמדנו שיש להיזהר לא רק שלא לדבר לשון הרע על איש ישראל, אלא אפלו אבק לשון הרע אסור לדבר!

סיפור מפעים היה בישיבת לומז'א. בראשה עמד בתחילה הגאון רבי יחיאל מיכאל גורדון זצ"ל ולאחר פטירתו, האב"ד של פתח תקוה, רבי ראובן כץ זצ"ל.

אחד מבחירי הישיבה התארס בשעה טובה ומוצלחת. במסיבת האירוסין דיבר הבחור, ובדבריו הודה להוריו, למוריו ולכל אלו שסייעו לו להגיע עד

ה' אֱלֹקֵיכֶם הִרְפָּה אֶתְכֶם וְהִנֵּכֶם הַיּוֹם כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לְרֹב (דברים א, י).

משה רבנו אומר לעם ישראל, שהם רבים "ככוכבי השמים לרוב".

לכאורה קשה, וכי מספר היהודים הוא כמספר כוכבי השמים? הרי מספר היהודים במדבר היה מועט יחסית לכל תושבי העולם. גם כיום מספר היהודים בעולם הוא אפסי לעומת כל יצורי עולם. מהו הביאור בדברי משה רבנו ע"ה?

ברם, לכוכבים ישנה תכונה מיוחדת. מהמקום בו אנו נמצאים, בכדור הארץ, כל כוכב נראה בעינינו קטן, אך כאשר מתבוננים ומסתכלים עליהם מקרוב, דרך טלסקופ וכדומה, רואים כי כל כוכב וכוכב גדול ומאיר.

כך גם כלל ישראל, בראיה שטחית וחיצונית הם נראים קטנים ומועטים, אך כאשר מתבוננים עליהם מקרוב וצופים במעשיהם - או אז רואים כמה הם גדולים באיכות, חכמים ונבונים,

היה המחנך חושף לעין-כל את העובדה שאני הייתי הגנב, הרי בושתי היתה נוראה, לא הייתי יכול לשאת את פני מול כל החברים.

"מן הסתם היה הדבר פוגע בכל ההתקדמות שלי בלימודים, ומי יודע עד להיכן זה היה מתגלגל, יתכן כי הייתי נאלץ לעזוב את החידר ומכאן הדרך להתדרדרות היתה קצרה. רק בזכות תבונתו ורגישותו של אותו מחנך, נמנעה ממני הבושה, ובזכותו זכיתי להגיע עד הלום".

הרי לנו סיפור נפלא, עד כמה צריך להקפיד בכבוד הזולת, גם אם מדובר בילד צעיר, ובודאי בכבוד חכמים וגדולים.

יש מי שאפילו כבודם של גדולי תורה קל בעיניהם. יודע אני על מעשה שהיה עם מרן רבנו עובדיה יוסף זצ"ל, שהביע את דעתו ההלכתית נגד דעתו של ראש גולת אריאל, רבנו יוסף חיים בעל ה"בן איש חי", וההולכים על פי פסיקותיו זעמו עד שהיו מוכנים

הלום. בין השאר הודה גם למחנך שלמדו בחידר בכתה ב'.

כולם היו מופתעים, על מה ולמה ראה לנכון להזכיר דווקא את המחנך הזה, והבחור הסביר:

כאשר למדתי בכתתו של אותו מחנך, פחז עלי יצרי, וגנבתי חפץ מתיקו של אחד הילדים. הילד התלונן על הגניבה, והמחנך החל לחפש את החפץ האבוד בתיקי כל הילדים.

כאשר הגיע לתיק שלי, הוא גילה את החפץ, אבל בחוכמתו הוציא אותו מהתיק מבלי שאף אחד יבחין, והמשיך בחיפושיו כאילו דבר לא קרה.

בתום השיעור סיפר המלמד לתלמיד שנגנב לו החפץ, כי מצא את החפץ האבוד והשיבו לו, מבלי לגלות לו כמובן מי הגנב.

רק לאחר תום הלימודים, הוא קרא לי אליו. בלשון נעימה הוכיחני על המעשה, וביקש ששוב לא אעשה כן. "שוו בנפשכם" - אמר החתן - "לו

יהודי ויהודי, על אחת כמה וכמה
בכבודם של גדולי ישראל.

אחד המעשים הידועים בעניין זה
אירע עם הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל,
קודש הקודשים.

בזמנו, נושא הדפסת ספרים היה סבוך
ויקר ביותר. הדפוס היחיד שהדפיס
עד אז את הש"ס היה דפוס וילנא,
אבל הש"ס שלהם אזל מן השוק, לכן
כאשר בית הדפוס בסלאוויטא החליט
להדפיס את הש"ס, והיה מדובר
בפרויקט יקר ביותר, הוציאו גדולי
הדור הוראה שאסור לאף בית דפוס
אחר להדפיס את הש"ס במשך
עשרים וחמש שנים, כדי שבמהלך
השנים הללו, יהיה דפוס זה בלעדי,
ויוכל לכסות את ההוצאות האדירות
שהיו לו בהדפסת הש"ס.

לפגוע בו אישית. פעם אחת עבר מרן
בדרכו ליד דוכן ירקות, שם עמד יהודי
שומר מצוות. כאשר מרן עבר שם,
התנפל עליו והחל לבזותו במילים
חריפות, הכיזד זה הוא חולק על ה"בן
איש חי", כשאינו מגיע אפילו
לקרסוליו, ועוד מילים בוטות
וחריפות.

מרן בענוותנותו הרבה הבלג על
הדברים, והמשיך בדרכו מבלי להשיב
לו דבר.

לא חלפו ימים ספורים. מחבל הניח
באותו מקום מטען חבלה, והיהודי
נהרג בפיגוע.

כל מי שהיה נוכח בעת שהלה ביזה
את מרן, הבין שמידת הדין פגעה בו
כיון שפגע בתלמיד חכם, גדול הדור.

כמה זהירות צריך להיזהר בכבוד כל

להצלחת
יואל בן סיגלית

מדפיסי סלאויטא העלו טענה, כאילו דעתו של רבי עקיבא איגר הוטתה על ידי בנו, רבי שלמה.

רבי עקיבא איגר, שהיה ידוע בדורו כענוותן גדול, יצא מגדרו ובתגובה כתב מכתב חריף כנגד טענה זו: "מאוד הומה ליבי על העזות והחוצפה של מדפיסי סלאויטא, ודבריהם דברי סרה, לא בלבד על בני הגאון נר"ו שהטה לבבי, אלא גם עלי, שיכולים לפתות אותי לפסוק שלא כדין... אינני מוחל להם כלל וכלל, כי מצדי איני מקפיד, אבל על ביזיון התורה לא ניתן למחול" (מכתבי רבי עקיבא איגר, מכתב ע"ב).

לאחר דין תורה שהתקיים בבית הדין בהורודנה, ולאחר שהתקיימה בוררות, הוכרע הדין לצידם של מדפיסי וילנא, בתנאי שיקנו את כל העותקים שנשארו בידי מדפיסי סלאויטא.

זמן קצר לאחר מכן, פועל בשם אליעזר פרוטוגין, שהתקבל לעבודה בדפוס סלאויטא, נהג להשתכר, ועל כן פוטר מעבודתו.

החשש היה שאם יקומו מתחרים וידפיסו אף הם את הש"ס, לא יכסה בית הדפוס את הוצאותיו, והוא עלול להגיע עד לכדי פשיטת רגל.

כאמור, חכמי הדור, ובהם רבי עקיבא איגר, חתמו על האיסור, ובית הדפוס אכן הדפיס את הש"ס החדש בהידור רב בשלוש מהדורות.

לאחר עשרים ושבע שנים, כאשר בדפוס סלאויטא רצו להדפיס את המהדורה הרביעית, החלו אנשי הדפוס בוילנא להדפיס מהדורה מתחרה. הדבר גרם למחלוקת עזה. אומנם כבר חלפו עשרים ושבע שנים מקבלת אישור הרבנים שהוגבל לעשרים וחמש שנה בלבד - אך בעלי דפוס סלאויטא טענו כי חלפו רק עשרים ואחת שנים מהוצאת המהדורה השלישית, ולכן האיסור עומד בעינו.

היתה זו מחלוקת עזה בין גדולי גליציה שצדדו בעמדת מדפיסי סלאויטא, לבין גדולי ליטא, ובהם רבי עקיבא איגר, שצדדו בעמדת מדפיסי וילנא.

היה להעבירו דרך שתי שורות של חיילים כשידיו כבולות, והחיילים מכים בו בשוט שבידיהם.

כך היו אמורים האחים שפירא לעבור בין השורות שלוש פעמים, ואם לא יפחו את נשמתם, יגלו לסיביר.

לאחר המלקות היה מצבם הגופני של האחים רעוע, ובמשך שבע-עשרה שנים הם עברו מבית חולים אחד למשנהו ומבית כלא לבית כלא, עד שהצאר אלכסנדר השני העניק להם חנינה.

גדולי הדור דאז ראו בעונשם של בעלי דפוס סלאויטא עונש על בזיון של גדול ישראל, רבי עקיבא איגר, שכאמור הקפיד מאוד על כך שהוציאו לעז כאילו פסק ההלכה נפסק בעקבות לחץ שהפעיל עליו בנו.

ימים אחדים לאחר פיטוריו איבד עצמו לדעת בתליה. לאחר ניסיון כושל להציל את חייו קבע הרופא את מותו, ופרוטוגין נקבר בסתר.

הדבר התגלה, ובני משפחתו של פרוטוגין העלילו על בעלי דפוס סלאויטא, האחים שפירא, כי הם אלו שתלוהו וקברוהו, כדי למנוע ממנו להלשין עליהם על הדפסת ספרים מבלי שעברו את ביקורת הצנזורה. מומרים וכמרים הוסיפו שמן למדורה, והאחים שפירא הושמו בכלא של קייב. החקירות נמשכו שנים מספר, וכל אותו זמן ישבו האחים בצינוק.

בסופו של דבר נפסק כי כל אחד מהם ילקה אלף וחמש מאות מלקות, ויגורש לסיביר לשארית חייו.

כאשר היה נידון אדם למלקות, נהוג

לרפואת

תקוה בת רחל רוחאם

מגיע אדם ושואל היכן הוא יכול להשיג אש, כי רצונו להדליק את התנור. משיב לו חברו: 'לך לבית של פלוני, שם תמיד יש אש'.

תשובה זו היא אבק לשון הרע, שכן יש בה רמז של גנאי, כאילו בבית פלוני כל הזמן מבשלים ואוכלים.

עד כדי כך צריכה להיות הזהירות מדיבור נגד הזולת, שלא ישמע גנאי אפילו ברמז, וגם אם אין כוונת הדובר לומר דברי גנאי על זולתו (ראה חפץ חיים כלל א' אות ח').

הרי לנו לימוד לדורות, כמה צריך להיזהר שלא לדבר על גדולי ישראל, ואפילו אבק לשון הרע, יכול לגרום להרס וחורבן.

הגמרא (ערכין טו ע"ב) שואלת מה נחשב כלשון הרע ומשיבה: "כגון דאמר איכא נורא בי פלניא".

בזמנם היתה הדלקת אש כרוכה בסירחה גדולה. הדרך הנוחה ביותר היתה לקחת אש ממקום אחר. והנה

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי חמישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

ימי שלישי

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

בין אדם לחבירו

בעם ישראל, ולמנוע שנאה ופרוד.

עד היכן מגיעה חובתנו לחפש צד של זכות אצל השני?

כל אחד רוצה שידונו אותו לכף זכות גם כאשר באמת טעה, על אחת כמה וכמה ישתדל תמיד לבחון בכל מעשה של חברו, אם יש מקום לדון לכף זכות, ולא ימהר לשפוט לחובה!

בהקשר לזה מובא מעשה בספר "עלינו לשבח" לרבי יצחק זילברשטיין שליט"א, וממנו נלמד איזה אסון יכול להיגרם כאשר ממהרים לדון יהודי לכף חובה, ועד כמה צריך להיזהר מזה.

כותב בעל המעשה: רבותי, מעיד אני עלי שמים וארץ שהסיפור הזה אירע במלואו, איני מוסיף ואיני גורע דבר. ולא הייתי מספר אותו, אלא שלאחר שנודע לי הצד השני של הסיפור,

נמצאים אנו בסמוך ליום ט' באב, ועלינו להתחזק ביותר בעניינים שבין אדם לחברו.

חז"ל אמרו (יומא ט ע"ב): "מקדש שני, שהיו עוסקים בתורה ובמצוות וגמילות חסדים, מפני מה חרב? מפני שהיתה בו שנאת חינם". כל המחלוקות, ושנאת החינם, נובעות מכך שאף אחד לא מוכן לוותר!

הויתור מכניס אהבה בלב. כאשר אחד הצדדים רואה את הצד השני מוותר לו - נכנסת בליבו אהבה, וכך מתרבה השלום.

התורה מצווה אותנו על מצוות "וְאַהֲבַת לְרֵעֶךָ כָּמוֹךָ" (ויקרא יט, יח), זהו הציווי המנחה וקשורות אליו מצוות רבות. אחת מהן היא המצווה לדון לכף זכות - "בְּצֶדֶק תִּשְׁפֹּט עַמִּיתְךָ" (שם, טו).

מצווה זו ניתנה לנו על ידי הבורא יתברך, כדי להרבות אהבה ואחוזה

היא התחננה לפניו שילמד אותו באופן פרטי, אך הוא הסביר לה שאין לו כל אפשרות להכניס זאת לסדר היום: 'בבוקר אני מלמד בתלמוד תורה, אחר הצהריים אני לומד בכולל איסור והיתר, ואחר כך עלי להקדיש זמן לביתי', התנצל, 'לא אוכל ללמד גם אותו על חשבון הזמן שלי, ישנם מורים נוספים'.

"לא מצאתי לו מלמד אחר..." בכתה לפניו, אך הוא לא יכול היה לעזור לה.

בסוף השיחה הפטירה האם הכאובה: "לא תַעֲמֹד עַל דָּם רַעַף" (ויקרא יט, יז).

"חייד קודמים" (בבא מציעא סב ע"א), הפטיר לעומתה המלמד, וסגר את הטלפון.

המלמד המשיך לעשות חיל ועבר ללמד גמרא בכיתות הגבוהות של התלמוד תורה, וגם בכך הצליח מאוד.

הלכתי וסיפרתי הכל לכמה מגדולי ישראל, והם האיצו בי לכתוב את הסיפור ולפרסמו ברבים כדי שילמדו ממנו כולם: רבנים ומלמדים, מורות והורים.

אותו אדם היה מלמד בתלמוד תורה והצליח מאוד במלאכתו. הוא ניחן בכשרונות גדולים מאוד והיה מוסר נפשו למען המטרה - הנחלת הקריאה. הוא היה מלמד את הקריאה בצורה מוצלחת ביותר עד שגם התלמיד המתקשה ביותר היה מצליח לקלוט היטב את הקריאה.

הנחלת הקריאה הביאה לו סיפוק גדול, ושמו הלך לפניו. ואז התקשרה אליו אם לילד בן שמונה שלא הצליח לרכוש את הקריאה. היא חקרה וחיפשה פתרון שיעזור לבנה, ואז סיפרו לה על אותו מלמד, ונתנו לה את מספר הטלפון שלו.

להצלחת
שמואל בן סוזן

"מה רצונך?" התעניין הר"מ.

"באתי להזמין לחתונתי את צוות הישיבה ואת חבריי הלומדים כאן", השיב והצביע על ערמת ההזמנות שבידו.

הרב, שטובת התלמידים היתה לנגד עיניו, חשש שלבחור כזה תהיה השפעה שלילית בישיבה, ולא נתן לו להיכנס.

"הגעתי הנה ממרחק, לפחות אזמין את רבני הישיבה", התחנן אברהם. אך הרב סילק אותו באופן נחרץ, כשהוא מרים את קולו, וגורם למספר בחורים להציץ מפתח הישיבה על המתרחש.

אברהם החוויר והסמיק חליפות, אינו מבין בשל מה הסער. אך הוא ראה שאין לו ברירה, נכנס בחזרה למונית ונסע.

לא עבר זמן רב ואשת המגיד שיעור חלתה במחלה הנוראה. היא עברה מסכת ארוכה וכואבת של טיפולים בארץ ובחו"ל, ולאחר מספר חודשים הלכה לעולמה.

כעבור מספר שנים נקרא להיות ר"מ בישיבה קטנה ולאחר מכן אף התבקש להיות מגיד שיעור באחת הישיבות הגדולות שבעירו.

בשיעור בו לימד, היה בחור, נקרא לו אברהם, שהיה נוהג לשאול שאלות נצחניות, והדבר צרם לו. בשלב מסוים החליט לענות לו כדרכו, עד שאברהם הבין ששאלותיו אינן רצויות, ופסק מהן.

למעשה לא נוצר כל קשר בין הר"מ לתלמידו אברהם, ובמיוחד שבשנה שלאחר מכן עבר הבחור לישיבה אחרת.

חלפו שנים. יום אחד מגיע אותו ר"מ לישיבה במונית, ובאותו רגע נעצרת בסמוך מונית נוספת ממנה יוצא אברהם.

הרב הנהן לעברו קלות כשזיהה אותו, ואז הבחין בדבר מה שהטריד אותו - הכיפה שחבש אברהם לא היתה מהסוג המקובל בישיבתם, ואף העידה על כך שהבחור אינו ממשיך בדרך שבה חונך כשלמד בישיבתם.

מיודענו. הוא נכנס בברכת שלום רפה, והרב התאמץ להיזכר מהיכן מוכר לו האורח.

"הרב אינו זוכר מי אני?" תמה האורח, "יש לי דבר חשוב לומר לרב בארבע עיניים".

כאשר נותרו לבדם בחדר, ביקש אברהם לשמוע מהרב את קורות השנים האחרונות.

הרב תיאר בקצרה את חוליה ופטירתה של הרבנית, את נפילתו ואת הבושה שיש לו לצאת לרחוב במצב כזה, מה שגורם לו לנתק מהעולם הפעיל שבחוץ.

"הזדקנתי בטרם עת", סיכם הרב "אך אמור נא לי, מה הביא אותך אלי?"

"האמת היא", פתח אברהם בהיסוס, "שלא ידעתי כלום מכל מה שאירע לרב, אבל כבר שלוש פעמים באה אלי

למרבה הכאב לא שב הר"מ האלמן לתפקד כמקודם, הבית היה ריק, והבדידות כרסמה בו, אך הוא העדיף להישאר לגור בגפו.

והנה, בוקר אחד בשעה שקם מהמטה, נפל ושבר את האגן. לצערו, לא היה מי שישמע את קריאות העזרה שלו, והוא איבד את ההכרה.

כאשר הגיע נכדו בשעות הצהריים, נחרד למראהו והזעיק מיד אמבולנס. המצב לא היה פשוט, אומנם הסב התעורר, אך נזקק לניתוח ולתקופת שיקום ארוכה.

כשהשתחרר לביתו בכסא גלגלים, היה ברור שהוא זקוק לעזרה צמודה, ואכן הוא המשיך להתגורר בבית יחד עם עוזרו הצמוד, אך הסתגר בתוך עצמו ובקושי יצא אל העולם שבחוץ.

כך חלפה לה תקופה, עד שיום אחד נקש בדלת אברך צעיר, היה זה אברהם

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
זיווג הגון, רפואה שלימה
או להבדיל, לעילוי נשמה
לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

אל ליבו כי מעשהו נחשב בשמים
כשפיכות דמים ממש, ולא העלה
בדעתו בשעה שתכפו עליו הצרות, כי
תחילה עליו לפשפש במעשיו.

כשהזכיר לו תלמידו את אותו היום,
לא הבין הרב מהי התביעה כלפיו.
"הרי כשראיתי אותך אז, חבשת
לראשך כיפה שטוחה שאינה לרוח
ישיבתנו, ואין זה לרוחנו שתלמידינו
ישתתפו בשמחה של חתן שסטה
מהדרך."

"אני חבשתי??" השתומם אברהם,
"תמיד שמרתי במסירות נפש על
מראה של בן תורה בכל הפרטים!
יש לי אח גדול ממני, שירד מהדרך
ומידי פעם ניסה לפתות אותי להחליף
את הלבוש הישיבתי ב'מלבושים
צבעוניים', אך מעולם לא התפתיתי,
ואף את כיפתי השחורה שמרתי כפי

בחלום אימי עליה השלום, ואמרה לי:
'בני, לך אצל אותו הר"מ, ותגיד לו
שאתה מוחל לו, ושאני מוחלת לו. לך,
זה פיקוח נפש!'

"אני קמתי משנתי, ואמרתי: 'חלומות
שוא ידברון', אולם היום, לאחר הפעם
השלישית, הבנתי שיש דברים בגו,
והחלטתי לבוא לכאן."

הרב שתק, אינו מבין עדיין במה
מדובר...

"מתי חלתה הרבנית?" שאל אברהם.
הרב נקב בתאריך מסוים, ותלמידו
החוויר, "זהו תאריך יום נישואי, אני
מתחיל להבין..."

"מה קרה אז?" לא הבין הרב, "ומה
הקשר אל מחלת אשתי?"

הרב לא זכר מאומה מאותו מעמד
מבייש שהתרחש, כשהגיע אברהם
לחלק הזמנות בישיבה! הוא לא שם

לעילוי נשמת
רגינה בת צילה ז"ל

שהורגלתי".

כשהאטה התנועה, ניגשתי להרים את הכיפה, ומחוסר ברירה חבשתי אותה לראשי כך, כשאני מתכנן להחליפה באחרת מיד כשאוכל.

"בדרך לישיבה לא מצאתי חנות המוכרת כיפות, וכך נאלצתי להופיע עימה. לא העליתי אז בדעתי שהיא תהווה עילה לסלק אותי בכוח פנים מהישיבה..."

אברהם נזכר בתחושה הקשה שליוותה אותו באותם ימים: "הרב יודע כמה פגע בי הדבר? לא יכולתי להעלות על הדעת שהכיפה גרמה לכל זה... הרגשתי איך דמי נשפך על לא עוול בכפי, והתאכזבתי מאוד שנמנע ממני להזמין את חברי לשעבר ואת

אך הרב נשאר בשלו, "זוכר אני בברור כי באותו יום בו הגעת לחלק את ההזמנות, היתה על ראשך כיפה שטוחה בהירה!"

"אוי ואבוי!" קרא לפתע אברהם, "עכשיו אני מבין את מה שקרה!" ואברהם גולל בפני הרב את קורותיו באותו יום בדרכו אל הישיבה: "נסעתי במונית אל השכונה בה שוכנת הישיבה שלכם, ובכביש המוביל לשם העיפה הרוח את כיפתי מבעד החלון. הנהג עצר מיד בשולי הדרך, וראינו את הכיפה נוחתת במרכז הכביש, והופכת למרמס מתחת גלגליה של כל מכונית חולפת.

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי חמישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

ימי שלישי

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

הסכים. משום כך נאלץ אחי ללמוד במסגרת חילונית, שגרמה לו לזנוח את דרך התורה והמצוות. אימי התקשתה להשלים עם המצב, חלתה מרוב צער, ולא מזמן נפטרה". סיים אברהם בצער, כשאינו יודע מהו חלקו של הרב בסיפור.

אבל הרב נזכר כעת באותה שיחה כאובה בה בכתה האם לפניו, ולבסוף הפטירה: 'לא תַעֲמֹד עַל דַּם רֵעֶךָ'.

הוא הבין כי האם נשאה בליבה קפידא כל השנים, ונשלחה מעולם האמת כדי לתקן זאת, ומיהר להתנצל לפני אברהם על עוגמת הנפש שנגרמה בגלל סירובו, ולבקש את סליחת כל המשפחה.

אברהם מחל בלב שלם, והעביר גם את מחילת אימו המנוחה, והרב

רבני הישיבה. האכזבה ליוותה אותי בעת שצעדתי אל החופה, וברוב כאבי התפללתי לה' שישב לאחראי לכך כגמולו. עתה מבין אני מדוע ביקשה ממני אימי בחלום שאמחול לרב".

הרב ההמום הבין שעליו להתנצל על שגגתו, וביקש את מחילתו של אברהם. "לא חשבתי לרגע שמאחורי הכיפה עומד סיפור כזה! חשבתי שהכיפה מעידה על שינוי פנימי, העלול להשפיע לרעה על בחורי הישיבה", הודה בצער.

אברהם הוסיף וסיפר על אחיו הגדול: "אחי לא קלט את הקריאה, ולא הצליח להשתלב במסגרת הרגילה. כשהיה עדיין בכיתה נמוכה התחננה אימי למלמד מפורסם שיציל אותו, וילמדו את הקריאה, אך הלה לא

לעילוי נשמת
משולם בן ברכה ז"ל

כל אדם נתקל במעשים תמוהים של זולתו, ועלינו לזכור כי התוצאות של השפיטה לצד השלילה הן לעיתים הרסניות, והרבה מהן ניתן למנוע על ידי שנביט אל צד הטוב, ונדון לכף זכות.

והתלמיד נפרדו בידידות. והנה, הפלא ופלא - מאותו רגע החל הרב להחלים בקצב פלאי ממש, ותוך זמן קצר שב ללמד בישיבה בריא ושלם! מעשה נורא זה מלמדנו עד כמה חשוב לשים לב, להתבונן, וחלילה לא לשפוט לחובה.

עדיין זוכרים את בית המקדש

בנייתו הקב"ה ייעד אותו לשמש כמשכון לעתיד, שכאשר יקצוף ה' עליהם - ישפוך חמתו על עצים ואבנים. וכך אכן קרה.

רש"י על הפסוק (שמות לח, כא) "אֶלֶּה פְּקֻדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הָעֵדֻת" פירש: "המשכן משכן" - שני פעמים, רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבניו על עוונותיהן של ישראל".

מישל למה הדבר דומה: אדם נזקק להלוואה גדולה. חיכך בדעתו מנין ישיג את הכסף.

הצדיק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל היה מתחנן על הגאולה השלימה ואומר: "רבנו של עולם, ציוויתנו לתקוע בשופר בראש השנה, ומאז נתינת התורה, כבר למעלה משלושת אלפים שנה אנחנו תוקעים ותוקעים לך, רבנו של עולם..."

"ומה אנחנו מבקשים ממך? רק בקשה קטנה - תקע לנו רק תקיעה אחת - 'תקע בשופר גדול לחרותנו'!"...

בית המקדש הראשון והשני שימש כמשכון עבור ישראל, ועוד טרם

לרשותנו עומדת דירתך הממושכנת,
ואנו כבר נדע איך לממש אותה.

"אך לאחר שכבר לוויית סכום נוסף,
וביחד הגיעו סכומי ההלוואות למלוא
ערך הדירה, איך נרשה לעצמנו לתת
לך הלוואה שלישית, הרי אין לנו על כך
שום בטחונות! אם לא תעמוד בתנאי
הפרעון, מאין ניגבה את הסכומים
החסרים!?"

הנמשל: בית המקדש שימש כמשכון
על עוונותיהם של ישראל. הם ידעו כי
אם יחטאו ויתעורר עליהם חרון אף
ה', ה' ישפך חמתו על עצים ואבנים
ויחריב את בית המקדש במקום
לכלות זעמו בעם ישראל ח"ו.

פעמיים זה קרה, שני בתי המקדש
נתמשכנו בעוונותיהם של ישראל.

אך אבוי לנו! מעתה אין עוד מה
שישמש משכון לעוונותיהם של
ישראל. עלינו להזהר יותר, ולהתפלל
וליחל: "בנה ביתך כבתחילה, כונן
בית מקדשך על מכוננו, הראנו בבנינו
ושמחנו בתיקונו"...

מה עשה? בבעלותו היתה דירה יקרה.
הלך לבנק, משכן את דירתו, וכנגדה
נאות הבנק להלוות לו סכום כסף
גדול, השווה למחצית מערך הדירה.
לימים נזקק להלוואה נוספת. הלך
לבנק, ואף הפעם הלואה לו הבנק סכום
כסף נוסף השווה למחצית מערך
הדירה.

לימים שוב נזקק להלוואה. הלך לבנק
בלב שקט, הרי יש לו ניסיון חיובי עם
הבנק - פעמיים כבר הוא קיבל מהם
הלוואה בסכומי עתק...

אך אז צפתה לו אכזבה, הבנק דחה את
בקשתו.

הלך האיש למנהל הבנק ושאל
בטרוניה: "מה יום מיומיים? הלא
פעמיים אישרתם לי את ההלוואה,
מדוע הפעם דחיתם את בקשתי?"

אמר לו המנהל: "הבנק אינו גמ"ח, הוא
אינו מלווה ללקוחות בלי בטחונות.
דירתך ממושכנת להלוואה. כל עוד
סכום ההלוואה אינו עולה על ערך
הדירה - אנו מאשרים לך את ההלוואה,
כי גם אם לא תעמוד בפרעון ההלוואה,

באבלות של האומה היהודית, לזכור שגלינו מארצנו ועד היום אנו נמצאים בגלות.

אומנם, מחד גיסא יש לנו שמחת לב על שארץ ישראל מתחזקת ומתעצמת, ורואים יהודים רבים שמתחילים להתעניין יותר ויותר ביהדות ובקיום המצוות. זהו דבר שמרנן כל לב יהודי, אך מאידך גיסא אנו זוכרים עדיין כמה חסר לנו וכמה התרחקנו מהבורא יתברך!

יהודים רבים נמשכו לצרפת, בשל בשורת החופש והדרור שיצאה משם. נפוליאון, קיסר צרפת לפני כמאתיים שנה, העניק שוויון זכויות ליהודים, למרות היותם נתינים זרים!

לא רק בענין זה פעל נפוליאון. הצלחתו הלכה לפניו - הוא כבש כל מקום שהגיע אליו, ובכל מקום השליט סדר בחכמה גדולה מאוד.

הוא החשיב את עצמו ביותר, ודימה להיות המשיח של העולם כולו... עד שגם הוא חלף ועבר מן העולם...

עצם העובדה שבוכים ומתאבלים על ירושלים יש בה נחמה גדולה!

האבלות שלנו בתשעה באב מעידה שבית המקדש לא נשכח מאתנו!

גזירה על המת שהוא משתכח מן הלב לאחר שנים עשר חודש (עין פסחים נד ע"ב). אומנם מידי פעם נזכרים בו, אבל טבע העולם שהוא נשכח.

אם אנו עדיין זוכרים את בית המקדש, משמע שהוא לא מת בלבנו, אלא עודנו חי! אנחנו זוכרים אותו כל שנה במשך אלף תשע מאות חמישים ושבע שנים!!

אם כל הזמן זוכרים - מוכרח להיות שיום יבוא ונחזור אליו!

עצם הזיכרון מבטיח את הנחמה!! האבלות על ירושלים מעידה, שיש כאן משהו שלא נמחק ולא נגמר, לא מת ולא הפסיק - אלא דבר שישוב להיות!

את הדברים הללו צריך כל אחד לזכור ביום האבל הנורא ביותר שיש בעם ישראל. כל אחד צריך להשתתף

אבלים על בית מקדשם שחרב בלילה זה, שהוא ליל תשעה באב. תוך כדי שסיפר, החלו עיניו זולגות דמעות.

בית המקדש? מה פירוש? מהו הבית הזה? - התעניין נפוליאון.

סיפר לו הרב על בית המקדש, שהיה מקום שאליו הגיעו כולם להתפלל, עד שבאו האוייבים והחריבו אותו.

"מתי זה קרה?" - שאל נפוליאון.

"לפני אלף ושמונה מאות שנה" - ענה הרב.

"אלף ושמונה מאות שנה?!" - נדהם הקיסר - "ואתם עדיין יושבים ובוכים עליו?! אתה בוכה כאילו האסון הזה קרה לפני יומיים-שלושה!".

"זהו הייעוד שלנו" - אמר הרב - "זה המקום שכל עיני ישראל במשך דורות צופיות אליו, וכולנו מצפים שיבנה".

נענה נפוליאון ואמר: "אם כך אתם בוכים על דבר שקרה לפני אלף שמונה מאות שנים, בטוח אני שיום יבוא והבית הזה יבנה לכם, ואתם תשובו אליו ואל ארצכם!".

באחד הערבים החמים יצא לטייל מעט ברחובות כדי לשאוף אויר צח. תוך כדי טיול עבר במקומות היהודים. הוא הכיר את המקומות הללו, שבהם קיבלו תמיד את פניו בכבוד גדול, והציץ לעברם בסקרנות.

באורח מוזר, המראה שלהם היה שונה מתמיד. בדרך כלל היה אור יקרות בוקע משם - כִּי נֶר מְצֻה וְתוֹרָה אֹר (משלי ו, כג). האור היה גם בשעות הקטנות של הלילה, והעיד על אנשים שיושבים ולומדים או מתפללים.

אך כעת היה הכל חשוך, מלבד כמה נרות בודדים. גם ליד רחבת בית הכנסת ראה אנשים שיושבים עם נרות. כשהתקרב יותר, שמע גם קולות של בכי.

מה קרה?

הקיסר הורה למשרתיו להביא לפניו את אחד היהודים. הוא מוכרח לדעת מה קרה להם?

מה פשר האבל הלאומי הזה? בחדשות לא דיווחו כלום!

הרב שהגיע הסביר לו, שהיהודים

בֹּא יְבוֹא בְּרָנָה נִשְׂא אֶלְמָנְתִּי (תהלים קכו,
ו). אם אתם מתאבלים עליה - שִׁישׁוּ
אֶתָּה מְשׁוֹשׁ כָּל הַמִּתְאֲבָלִים עָלֶיהָ
(ישעיהו סו, י)!

זהו שאמרו רבותינו ז"ל: "כל המתאבל
על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה"
(תענית לע"ב).

שואלים, מה פירוש 'זוכה ורואה'?
לכאורה מתאים יותר לומר 'יזכה
ויראה'!

אחת השאלות הראשונות ששואלים
את האדם בבואו לפני בית דין של
מעלה היא: "ציפית לישועה?" - האם
חיכית וציפית בכל יום, וכל הזמן,
שתבוא הגאולה השלימה?

כבר הרבה מאוד שנים אנחנו בגלות,
בית המקדש חרב, שכינתא בגלותא.
מצבו של עם ישראל קשה מאוד
מבחינה גשמית, ובעיקר מבחינה
רוחנית.

אלא שבאו לומר לנו, שאם אדם
מתאבל ומצטער כאילו ממש כעת
אירע לו אסון חורבן הבית, הוא מראה
בכך שדבר זה מצוי באמת בליבו,
ועצם הדבר הזה שהיהודים לא
שכחו את מוצאם, את ארצם, את
בית מקדשם ואת השראת השכינה
שהיתה בישראל - יגרום שעם ישראל
יחזרו בחזרה.

מבצע מיוחד

המבצע מוגבל. כל הקודם זוכה

כל הסט (11 חלקים)

רק ב-250 ש"ח בלבד!

לפרטים: 050-4106056

בין השעות 14:00-18:00

אפשרות למשלוח ברחבי הארץ

המבצע

עד גמר המלאי

בשבת. ואמר על כך ה"ח"תם סופר":
הרי אם אכן יבוא משיח צדקנו
בשבת, תהיה לנו קושיא עליו מגמרות
מפורשות האומרות אחרת. זה יהיה
ה'שיעור' הראשון שיאמר המשיח,
ליישוב את הקשיות הללו...

היו צדיקים שעמדו בכל עת וציפו
לביאת המשיח, ואסור לנו לייאש את
עצמנו אפילו יום אחד.

מישהו שאל אותי: הרי גם בשנה
שעברה קיוונו שהמשיח יבוא עוד
לפני תשעה באב ותתבטל התענית,
והנה בסופו של דבר הוא לא הגיע?
חס ושלום לחשב כך.

אנו אומרים: "ואף על פי שיתמהמה
עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא".

הציפייה שלנו לבואו בכל רגע, היא זו
שתקרר את הגאולה, ומשיח צדקנו
יבוא במהרה בימינו.

ישנם מקומות שבהם עם ישראל
כמעט נכחד, ה'ירחם. ברוסיה, בפולין,
גרמניה וארצות הברית, היו נישואי
תערובת רבים, ויהודים התבוללו בין
הגויים.

כמה צריך להתפלל לבורא עולם,
לתקן עולם במלכות ש-ד-י!

רבותינו ציוו אותנו להתאבל ולבכות
וזו חובתנו בימים אלו, אבל יחד עם
זאת חובה עלינו לזכור כי בכל רגע יכול
משיח צדקנו להתגלות, בכל יום ממש
- "היום אם בקליו תִּשְׁמְעוּ" (תהלים צה,
ז), והמשיח יבוא.

אפילו בשבת חובה עלינו להאמין
בכך, ואף שמובא בגמרא (עירובין מג ע"ב)
שהמשיח לא יבוא בערב שבת כדי
שלא להטריח את האנשים המכנינים
צרכי שבת, וגם לא יבוא בשבת מחוץ
לתחום, מכל מקום עלינו להאמין
שהוא יכול לבוא גם ביום שישי וגם

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 5000455 - 02 פקס: 5000502 - 02 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות
ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455
נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לרפואת והצלחת: מיכל בת אסתר הי"ו, נטע בת ג'והנה הי"ו,
רמי בן חנה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל רוחאם הי"ו,
ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד ורואב בן שרית הי"ו,
אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מאיר מאור בן חיה רבקה הי"ו
ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איזה ז"ל, מרים בת זוהרה ז"ל,
מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,
רחל רוחאם ללה בת נרקיס ז"ל, תמר בת רגינה ז"ל, עופר בן ציונה ז"ל,
רחל בת נג'מה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל, חיים בן חביבה ז"ל,
מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל, יעקב בן ברטה ז"ל,
יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל, ר' יצחק בן נעמה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה